

Pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmas vadlīniju anotācija

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests 2026. gadā, balstoties uz aktuālākajiem zinātniskajiem atzinumiem un Eiropas Atdzīvināšanas padomes (ERC) vadlīnijām, ciešā sadarbībā ar nozares speciālistiem, pirmās palīdzības pasniedzējiem, instruktoriem un instruktoru palīgiem, ir aktualizējis pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācību programmu vadlīnijas (turpmāk – vadlīnijas).

Vadlīniju mērķis ir nodrošināt vienotu pieeju pirmās palīdzības apmācībai, kas balstīta uz jaunākajām ERC rekomendācijām, zinātniskajiem pierādījumiem un ekspertu viedokļiem. Tās paredzētas, lai uzlabotu pirmās palīdzības apmācību kvalitāti un efektivitāti, veicinot drošāku, pārliccinātāku un profesionālāku rīcību ārkārtas situācijās.

Lai nodrošinātu efektīvāku palīdzības sniegšanu cietušajiem dzīvībai vai veselībai kritiskā stāvoklī, vadlīnijās ievērots vienkāršības princips, piemēram, runājot par atdzīvināšanas pasākumiem tiek lietots termins “sirds masāža” nevis kā medicīnas nozarē pieņemts – krūšu kurvja kompresijas.

Pirmās palīdzības apmācību organizētājiem apmācības saskaņā ar aktualizētajām pirmās palīdzības pamatzināšanu vadlīnijām un algoritmiem jānodrošina ne vēlāk kā no 2027. gada 1. janvāra.

Būtiskākās izmaiņas un papildinājumi aktualizētajās pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijās:

1. Vadlīniju struktūras un terminoloģijas aktualizācija.

- Precizētas definīcijas.
- Terminoloģija saskaņota ar ERC 2025 un normatīvajiem aktiem.
- Aktualizēti glābšanas ķēdītes posmi.

2. cABC algoritma ieviešana.

- Kritiskās asiņošanas apturēšana tiek veikta pirms elpceļu atbrīvošanas.

3. Atdzīvināšanas algoritma precizējumi

- Atjaunots pieaugušo atdzīvināšanas algoritms.
- Detalizēta AĀD lietošana, iekļaujot elektrodu pielīmēšanas vietas un drošības prasības.

4. Jauna sadaļa: pašnāvības riska atpazīšana un rīcība

- Iekļauta jauna sadaļa glābšanas ķēdītes posmā, par pašnāvības domu atpazīšanu, komunikāciju un drošības pasākumiem.

5. Stipra asiņošana

- Jauna sadaļa par žņauga lietošanu.

6. Slīkšana

- Iekļauts atdzīvināšanas algoritms pēc slīkšanas ar 5 elpināšanām pirms sirds masāžas.

7. Termisko bojājumu sadaļas paplašinājums

- Izdalīti saules apdegumi.
- Papildināta sadaļa par atdzišanu un pievienota sadaļa par apsaldējumiem.

8. Slimību sadaļas aktualizācija

- Atjaunotas rīcības krampju, sāpju krūtīs, vēdera sāpju, alerģijas un insulta gadījumā.

9. Izņemta sadaļa “Dzīvnieku izraisīti nelaimes gadījumi”